

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра педагогіки та суспільних наук

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Комунікативні практики і теорія аргументації»

на 2024-2025 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	вибіркова дисципліна
Спеціальність	для всіх спеціальностей
Галузь знань	
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Пивоварська Ксенія Каринівна
к.філос.н.,
ст. викладач кафедри педагогіки та суспільних наук

Контактний телефон	+38-063-999-2055
Електронна адреса	lumpen@meta.ua
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна: http://www.culture.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Оволодіння знаннями та навичками з різних форм спілкування і комунікативних практик, формування умінь бути переконливим, розширення способів обґрунтування думки та принципів коректної дискусії
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: іспит
Базові знання	Наявність знань з етики спілкування і комунікації; ділової діалогічної практики, соціалізації, самопрезентації
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> • володіння знаннями щодо історії виникнення та розвитку теорії комунікації; • уміння виявляти основні особливості аргументативного дискурсу, вміють виділити в ньому логічну, психологічну та риторичну складові; • уміння визначати різні види діалогу їх типи і стратегії: знають правила і методи проведення дискусій, суперечок і диспутів, перемовин; • здатність використовувати понятійно-категоріальний апарат теорії аргументації при виявленні структури аргументації і розрізненні 	<ul style="list-style-type: none"> • ЗК 2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми руховної активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. • ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. • ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. • ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>таких її форм як доказ, спростування, підтвердження і критика;</p> <ul style="list-style-type: none"> • уміння визначити основні логічні стратегії доказів, виявити типові логіко-мовні виверти і помилки; • володіння різними прийоми переконливості, використання маніпуляцій з точки зору вимог раціонального діалогу. 	<ul style="list-style-type: none"> • ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним. • ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення. • ЗК 12 Навички міжособистісної взаємодії. • ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 1. Комунікація як спосіб людського існування	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати реферат на тему «Комунікація як основа людської життєдіяльності, форми мовленевої діяльності».
Тема 2. Міф як базова комунікативна форма – від архаїки до сучасності	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповідь на тему «Історичні періоди комунікації: дописемний, писемний, друкований, аудіо-візуальний та інформаційний період».
Тема 3. Основні поняття теорії мовної комунікації. Правила і помилки щодо тези, аргументу і форми	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферат на тему: «Іміджеві символи та історичні алюзії у мас-медіа». Підготувати доповідь на тему «Роль моральної позиції в процесі аргументації.».
Тема 4. Софізми, лжа, маніпуляції.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповідь на тему: «Символчне підґрунтя технологічної системи комунікативного впливу»
Тема 5. Логіко-емоційні засади комунікації	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферат на тему: «Дискусія як метод обговорення і вирішення спірних питань. Правила ведення дискусії», «Техніки питань і маніпулятивні прийоми.»
Тема 6. Комунікативні коди і невербальні форми впливу.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповідь на тему: «Вербальні й невербальні засоби передачі інформації. Засоби мовного коду в комунікації».
Тема 7. Комунікативна особистість	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферат на тему: «Роль людської індивідуальності у процесі нейтралізації конфліктів». Підготувати доповідь на тему «Роль моральної позиції в процесі аргументації.».
Тема 8. Тактика спілкування. Гендерна комунікація	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповідь на тему «Гендерно-рольові стереотипи: їх функції в індивідуальному і суспільному житті». Підготувати доповідь на тему: «Ділова полеміка і правила переговорного процесу».

Інформаційні джерела

Основні

1. Абрамович С.Д. Мовленнєва комунікація [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Семен Абрамович, Марія Чікарькова. – Вид. 2-ге, випр. та допов. – К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. – 458 с.
2. Квіт С. Масові комунікації: Підручник. – К.: Вид. Дім «Києво - Могиллянська академія», 2008. – 206 с.
3. Коновец О.Ф. Масова комунікація: теорії, моделі, технології: Навч. посіб. – К.: ЛГУ, 2007. — 266 с.
4. Крайнікова Т. Культура медіаспоживання в Україні: від консьюмеризму до просьюмеризму / За наук. ред. проф. В. В. Різуна. – Бориспіль: Люксар, 2014. – 372 с.
5. Різун В.В. Теорія масової комунікації: підручник. – К.: ВЦ «Просвіта», 2018. — 260 с.

6. Холод О. М. Соціальні комунікації: соціо- і психолінгвістичний аналіз: навч. посіб. – Вид. 2-ге, допов. і переробл. – Л. : ПАІС, 2019. – 288 с.
7. Хоменко І. В. Еристика. Теорія та практика суперечки. – К.: Центр учбової літератури, 2017.
8. Хоменко І. В. Логіка: теорія та практика: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 400 с.

Допоміжні

1. Апелъ К.-О. Ситуація людини як етична проблема [Текст] / К.-О.Апелъ; пер. з нім. А.М.Єрмоленко // Єрмоленко А.М. Комунікативна практична філософія. – К.: Лібра, 1999. – С.231-254.
2. Бодрийяр Ж. Прозрачність зла [Текст] / Ж.Бодрийяр; пер. с фр. Л.Любарской, Е.Марковской. - М.: Добросвет, 2018. 258 с.
3. Джеймс Лалл. Мас-медіа, комунікація, культура. Глобальний підхід. – К.: “К.І.С”, 2002.
4. Єрмоленко А.М. Комунікативна практична філософія. Підручник [Текст] / А.М.Єрмоленко. – К.: Лібра, 1999. – 488 с.
5. Єрмоленко А.М. Етичні норми і цінності: проблема обґрунтування [Текст] / А.М.Єрмоленко // Аболіна Т.Г., Єрмоленко А.М., Кисельова О.О., Малахов В.А. – К.: Стило, 1997. – С.5-65.
6. Кастельс М. Інтернет – галактика. Міркування щодо Інтернету, бізнесу і суспільства / Пер. з англ. – К.: Ваклер, 2007. — 304 с.
7. Кебуладзе В.Г. Своє і чуже. Феноменологічна топографія соціально-політичного простору України [Текст] В.Г.Кебуладзе // Цінності громадянського суспільства і моральний вибір: український досвід. – К.: Етна – 1, 2020. – С. 106
8. Корню Д. Етика засобів масової інформації: Пер. з фр. С. Гринцевич. – К.: «К.І.С.», 2004. – 130 с.
9. Лайон Д. Інформаційне суспільство: проблеми та альянзи. Інформація, ідеологія та утопія. - Available HTTP: www.vesna.org.ua/txt/sxid/phil_2019.doc
10. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації : [підручник] / пер. з англ. О. Вольна, Г. Сташків. – 4-те вид. – Л. : Літопис, 2018. – 538 с.
11. Мей К. Інформаційне суспільство. Скептичний погляд. – К., 2004.
12. Мережі і мережні війни / За ред. Д. Арквілли та Д. Ронфельдта. – К., 2015.
13. Почепцов Г.Г. Коммуникативные технологии XX века [Текст] / Г.Г.Почепцов. М.: «Рефл-бук», К.: «Ваклер», 2019. – 352 с.
14. Фримен К., Лука Ф. Як час сприває: Від епохи промислових революцій до інформаційної революції / Пер. з англ. Р.Ткачука. – К.: Вид. Дім «Києво - Могилянська академія», 2018. — 510 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-procesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoji-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>.

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf.

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannyavypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>.

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyly-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>.

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentyskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4): відвідування занять (8 балів); захист домашнього завдання (8 балів); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (8 балів); завдання самостійної роботи (8 балів); тестування (4 бали); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 5-8): відвідування занять (8 балів); захист домашнього завдання (8 балів); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (8 балів); завдання самостійної роботи (8 балів); тестування (4 бали); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни